

спостереження в Швеції обійшлося в 20 млн. доларів. Також значні витрати потрібні на обслуговування такої системи.

Таким чином, можна зазначити, що домашній арешт як запобіжний захід є елементом гуманізації кримінального процесуального законодавства України і в сукупності з іншими елементами розбудовує шлях адаптації українського законодавства до норм і стандартів сучасних європейських країн.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Голос України. – 19.05.2012. – № 90-91.

2. Про затвердження Інструкції про порядок виконання органами внутрішніх справ України ухвал слідчого судді, суду про обрання запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту та про зміну раніше обраного запобіжного заходу на запобіжний захід у вигляді домашнього арешту: Наказ МВС України від 31.08.2013 № 845 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua

3. Про затвердження Положення про порядок застосування електронних засобів контролю: Наказ МВС України від 09.08.2012 № 696 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua

Пономаренко В.С.

студентка,

Науковий керівник: Овсяннікова О.О.

кандидат юридичних наук, доцент,

Інститут підготовки кадрів для органів юстиції України

Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

СУДОВІ НОВЕЛИ:

ЧОГО ЧЕКАТИ УКРАЇНІ ВІД РЕФОРМИ ПРАВОСУДДЯ

Закон України « Про судоустрій і статус суддів » набрав чинності 30 вересня 2016 року одночасно зі змінами до Конституції України щодо правосуддя.

Вказаний Закон, який істотно змінює структуру судової системи України, процедуру призначення, звільнення і притягнення до відповідальності суддів, має свої переваги та недоліки.

Важливими є положення Закону, які спрямовані на деполітизацію судової системи. Після набрання чинності Законом про судоустрій політичні органи уже не впливатимуть на суддівську кар'єру. Повноваження від Президента і Верховної Ради України щодо переведення, звільнення суддів, надання згоди на їх арешт і утримання під вартою перейдуть до Вищої ради правосуддя. Призначати суддів буде Президент України за поданням Вищої ради правосуддя.

Крім цього, Президент України позбавляється повноважень щодо утворення та ліквідації судів своїм указом.

Закон передбачає перехід до триланкової судової системи та визначає роль Верховного Суду в Україні як суду касаційної інстанції, а у певних

випадках, – як суду першої або апеляційної інстанції. Крім цього, у складі Верховного Суду буде діяти Велика Палата, яка здійснюватиме уніфікацію судової практики та вирішення юрисдикційних спорів.

Це є позитивним кроком, оскільки трансформування вищих спеціалізованих судів в підрозділи Верховного Суду України сприятиме забезпеченню єдності судової практики та однаковому застосуванню законодавства.

Верховний Суд України із новою структурою і новим складом повинен запрацювати у першому кварталі 2017 року.

Набір суддів до найвищого судового органу здійснюватиметься за конкурсом. В конкурсі на посаду судді Верховного Суду зможуть брати участь як діючі судді, так і кандидати з не менш ніж 10-річним стажем наукової роботи у сфері права або адвокатської діяльності.

Можливість призначення особи без досвіду роботи суддею на посаду судді Верховного Суду як найвищого органу, який повинен забезпечувати сталість та єдність судової практики, може негативно вплинути на якість правосуддя.

Судова реформа вдосконалює та посилює процедуру кваліфікаційного оцінювання суддів. Наслідком таких змін буде наповнення суддівського корпусу найбільш професійними правниками, що суттєво підвищить якість правосуддя. Суддів одразу будуть призначати на посаду безстроково.

Ще однією новелою Закону є відрядження суддів, за якою суддя може бути за його згодою відряджений для здійснення правосуддя до іншого суду за виняткових обставин (наприклад, надмірна завантаженість суду). Такі новели, зокрема зможуть оптимізувати строк розгляду судових справ, який постійно порушується нашими судами.

Введення обов'язкової переатестації всіх суддів (у т.ч. за оціночними судженнями, такими як «добросесність») із можливим подальшим звільненням суддів за не проходження таких випробувань або відмовою від такого проходження, становить загрозу колапсу та зупинку всієї судової системи України. Крім того, Венеціанська комісія раніше наголошувала, що така абсолютна переоцінка усіх суддів ставить під сумнів незалежність судової гілки влади і її потрібно проводити.

Щодо додаткових декларацій, то встановлення до суддів вимоги подавати декларацію родинних зв'язків, в якій повинна бути відображена інформація, зокрема, про родичів судді, несе в собі потенційну загрозу. Часто, судді не підтримують зв'язок з деякими своїми родичами (наприклад, свекрами, тестями або племінниками). В свою чергу, законопроект за подання недостовірних в такій декларації відомостей передбачається звільнення судді з посади. Так, у разі якщо теща судді, наприклад, за останні 5 років три місяці була нотаріусом або займалася адвокатською практикою, а суддя про це не знав і не вказав в декларації – такий суддя підлягає звільненню. Таким чином, судді будуть нести відповідальність за діяння в яких відсутня їх вина чи умисел. Це є досить негативним аспектом нового Закону.

Зміни щодо монополії адвокатури на представництво громадян в суді є одними із найбільш дискусійних. Оскільки вбачається, що примушування громадян для обрання захисником їх прав у суді виключно адвоката, порушує

права громадян на судовий захист і вільний вибір судового захисника, що прямо передбачено статтями 55 та 59 Конституції України. Варто також зазначити, що без подальших змін до законодавства про адвокатуру та адвокатську діяльність, громадян навряд чи виграють від таких змін, оскільки якість надання адвокатських послуг не зміниться. Окрім того, такі зміни є дискримінаційними по відношенню до представників правничої професії.

Наостанок слід зазначити, що квапливість, з якою намагаються провести реформу (30 травня законопроект внесено до парламенту – 31 травня його включено до порядку денного – 2 червня його ухвалили), може зашкодити якості такої реформи. На це, зокрема, намагалася звернути увагу Президента та парламенту Українська Гельсінська спілка з прав людини у своїй відкритій заяві щодо судової реформи, розміщеної на їх веб-сайті.

Хоч закон і недосконалий але все ж проведення реформи судової влади є позитивним кроком. Крім того, Пленум Верховного суду України звернувся до Конституційного Суду з поданням щодо неконституційності низки норм перехідних та прикінцевих положень Закону України «Про судоустрій та статус суддів».

Северенчук Т.М.

*викладач юридичних дисциплін,
Полтавський кооперативний технікум*

ДИСЦИПЛІНАРНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СУДДІВ ЯК ОДИН ІЗ КОМПОНЕНТІВ ЕФЕКТИВНОГО ЗДІЙСНЕННЯ ПРАВОСУДДЯ

Суддя як носій судової влади при здійсненні правосуддя є незалежним від будь-якого незаконного впливу. Суди здійснюють правосуддя самостійно на онові Конституції і законів України, забезпечуючи при цьому верховенство права. Держава охороняє самостійність і незалежність суддів, встановлюючи спеціальні гарантії, які стосуються не тільки особливого порядку призначення і обрання суддів, але й притягнення їх до відповідальності та звільнення з посади.

Дисциплінарна відповідальність суддів – це особливий, самостійний вид юридичної відповідальності, який застосовується у специфічній сфері людського життя і пов'язаний із професійною діяльністю спеціальних суб'єктів – суддів. Вона виступає гарантом виконання суддями своїх службових обов'язків та забезпечення прав громадян на професійний та справедливий судовий розгляд їх справ [5, с. 190].

Дисциплінарна відповідальність суддів є особливим інститутом. Її регулюють не Кодекс законів про працю і не Закон «Про державну службу», а спеціальні закони, що визначають статус судді – «Про судоустрій і статус суддів», «Про Вищу раду юстиції» [6].

В Україні практичні труднощі вирішення зазначеного питання полягають в тому, що створено два державних органи, які наділені повноваженнями притягти суддів до дисциплінарної відповідальності. Закон України «Про